

Povinné očkování nelze vynutit, o dítěti rozhodují rodiče

vitalia.cz/clanky/povinne-ockovani-nelze-vynutit-o-ockovani-ditete-rozhoduji-rodice

Autor: [Isifa.cz](https://www.isifa.cz)

Očkování je povinné pouze v tom smyslu, že lékař má povinnost ho včas nabídnout. Rodič má naopak právo i povinnost chránit zdraví dítěte, což může být interpretováno různým způsobem.

Zítřka po prázdninové přestávce pokračujeme v populárním seriálu **Kauza očkování**. Jan Vavrečka tentokrát podrobně přiblíží problematiku zarděnek. Očkování proti tomuto onemocnění patří

u nás mezi tak zvaně povinná. Nicméně **ZUZANA CANDIGLIOTA**, právnička Ligy lidských práv, onu povinnost očkování v ČR (nejen u zarděnek) uvádí na pravou míru: „Vzhledem k tomu, že očkování není povinné ve smyslu, že by bylo vynutitelné proti vůli rodičů, je rozhodnutí jen na nich. Očkování je povinné pouze v tom smyslu, že pediatr má povinnostho včas nabídnout. Rodiče jej ale mohou odmítnout, odložit, zvolit si jinou vakcínu či jiné schéma.“

Autor: Isifa.cz

Očkování není povinné ve smyslu, že by bylo vynutitelné proti vůli rodičů, říká Zuzana Candigliota

Pokud hledáte odpovědi na otázky ohledně očkování, nahlédněte do našeho speciálu: **OČKOVÁNÍ PRO A PROTI**. Představuje unikátní polemiku na dané téma a svůj pohled na věc v něm předkládají Roman Prymula, který je zastáncem očkování, a Ludmila Eleková upozorňující na jeho negativa.

Speciál: OČKOVÁNÍ PRO A PROTI

Debaty nad dotazy účastníků akce, převážně rodičů malých dětí, se účastnila i **ZUZANA CANDIGLIOTA** a odpovídala zejména na právní aspekty. Dále jsme vybrali její odpovědi týkající se rozhodování a odpovědnosti za očkování.

Je nějaká cesta, jak rozvolnit očkovací dávky, či se očkování legálně vyhnout? Nechci očkovat, kam se obrátit? Nechci nechat očkovat za žádných okolností své děti žádnou vakcínou. Mám šanci fungovat v ČR dle současných právních norem, aniž bychom byli jako rodiče nějakým způsobem perzekvováni, šikanováni úřady, pokutováni, odsouzeni? Jak si šikovně počínat z hlediska legislativy ČR?

Hned úvodem je potřeba vysvětlit, že svobodný informovaný souhlas se zákrokem včetně očkování poskytují za své dítě rodiče, kteří také mají rodičovskou zodpovědnost. Očkování nepatří mezi zákroky, které je možné provést bez souhlasu rodičů.

Vzhledem k tomu, že očkování není povinné ve smyslu, že by bylo vynutitelné proti vaší vůli, je rozhodnutí jen na vás. Existuje sice možnost pokuty, pokud dítě nenaočkujete, ale tato možnost už prakticky nepřipadá v úvahu, protože po rozhodnutí Ústavního soudu III. ÚS 449/06 můžete argumentovat svým právem na svobodu myšlení, svědomí a náboženského přesvědčení. Očkování je povinné pouze v tom smyslu, že pediatr má **povinnost** vám ho včas **nabídnout**. Vy jej ale můžete odmítnout, odložit, zvolit si jinou vakcínu či jiné schéma.

Stačí tedy **oznámit pediatrovi, že očkování odmítáte** nebo jakým způsobem si představujete, že očkování bude probíhat (později, jinou vakcínou, v jiném schématu apod.). Nejlepší je lékaři podepsat **negativní revers** a k němu přiložit ještě **vlastní vyjádření** k důvodům odmítnutí (vzor, vzor s komentářem).

V Japonsku posunuli očkování na dva roky, kdy je imunitní systém již vytvořen. Výrazně se tím snížily počty alergií, autismu a nežádoucích reakcí organismu. Není to mnohem lepší? Nemělo by se to posunout i u nás?

Rodiče rozhodují o tom, kdy svoje dítě naočkují, a nic jim nebrání, aby si zjistili dostupné informace a na základě nich se rozhodli očkování posunout na později.

Mám autoimunitní onemocnění krve, které by mohla zdědit i moje dcera. Lékařka na hematologii mi jasně řekla, že by dceru kvůli tomuto riziku neočkovala, písemně mi však nic nedá, ani nikdo jiný. Lékaři se bojí, proč? Přehazují si mě jako horký brambor.

Je smutné, jak se lékaři nechávají stále semlít systémem a jsou ochotni jednat i proti svému svědomí a vystavit dítě riziku. Můžete příště zajít do její ordinace s diktafonem a získat tak důkaz o stanovisku lékařky, které není ochotna písemně potvrdit. Naštěstí rozhodování o očkování je na rodičích a rodiče mohou očkování odmítnout, odložit či jinak rozložit apod. a nepotřebují k tomu písemné svolení odborného lékaře. Ovšem bylo by pro vás lepší, kdybyste měli odborným lékařem uznanou oficiální kontraindikaci, neboť pak by pro vás bylo mnohem snazší např. umístění dítěte do školky.

Neuroložka, která de facto rozhoduje o počátku očkování našich předčasně narozených dvojčat (císařský řez, nízká porodní váha, matka zatížená podpurnými léky v těhotenství) nám při dotazu na informace k očkování oznámila, že o očkování nic neví a že by si informace musela nastudovat a pak si s námi následně dát schůzku. Takový člověk rozhoduje o očkování a léčí příznaky nežádoucích účinků?

Vaše neuroložka ve skutečnosti nic nerozhoduje. Ona vám pouze **navrhuje** z jejího hlediska vhodný postup. S tím je spojena i **povinnost vás informovat** o podstatě lékařského výkonu, jeho přínosech, rizicích, alternativách. Po tomto informování se **rozhodnete vy**.

Pokud má rodič zájem o detailní informace o očkování a samotných vakcínách, nemělo by mu být bráněno v jejich dostupnosti. Kde oficiálně takové informace získat? Oficiální informace od státu jsou totiž bohužel velmi povrchní.

V souladu se zákonem o zdravotních službách by vám **měl poskytnout informace ošetřující lékař** a můžete to po něm vyžadovat. V praxi ovšem tuto úlohu pediatri často neplní anebo poskytují velmi jednostranné informace – pouze o výhodách očkování a o rizicích nemocí, proti kterým se očkuje.

Vzhledem k tomu, že **žádné objektivní studie o poměru přínosů a rizik vakcín prakticky neexistují** (protože takové studie není zájem financovat a provádět), je podle mého názoru v současné době otázka očkování převážně otázkou osobní víry a přesvědčení. Dnes nikdo šíření informací nebrání, můžete číst zahraniční i tuzemské knihy, články, weby odborných společností, úřadů i sdružení rodičů. Můžete si přečíst příbalové letáky (na webu www.vakciny.net nebo www.olecich.cz) nebo si požádat o informace o nahlášených včetně nahlášených nežádoucích účinků.

K tématu: Podceňujeme nežádoucí účinky očkování?

Pediatři nehlásí na SÚKL ani 10 % nežádoucích účinků po očkování. Jak je toto vůbec možné? Proč za to nejsou lékaři postihováni, když to úmyslné zamlčení v důsledku ovlivňuje celkové statistiky a hlavně vývoj vakcín, které tak dále ohrožují životy tisíců dětí. Spoustě utrpení a zbytečně zmrzačených dětí by se tímto dalo zabránit. Jak je možné tuto situace řešit?

Pediatr je povinen neprodleně sdělovat hygienické stanici neobvyklé reakce po očkování a **Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv též pouhá podezření na závažné nebo neočekávané nežádoucí účinky**. V praxi je ovšem obrovská **podhlášenost** těchto nežádoucích účinků. Za nesplnění této povinnosti ovšem může Státní ústav pro kontrolu léčiv lékaři uložit pokutu až do výše 100 000 Kč.

Pokud rodiče zjistí, že lékař úmyslně nesplnil ohlašovací povinnost, mohou na to upozornit Státní ústav pro kontrolu léčiv a dát jim podnět k zahájení správního řízení o udělení pokuty. Rodiče ovšem

tyto nežádoucí účinky mohou oznámit sami, na webu ústavu jsou k tomu uvedeny instrukce, jak postupovat.

Pediatři nejsou proškolení na to, jaké nežádoucí účinky se mohou vyskytnout, jaké projevy se musí považovat za nežádoucí účinek po očkování a hlavně to, že po výskytu jakékoliv kontraindikace se nesmí v očkování pokračovat. Nerespektují dokonce ani základní informace z příbalových letáků, že po jakýchkoliv projevech se nesmí dále očkovat. Jak se může tato situace vyřešit, když je to jedna z nejdůležitějších věcí, která má ochránit zdraví a životy našich dětí. Četli jsme o mnohých případech, kdy jen kvůli nevědomosti pediatra došlo k trvalému poškození dítěte, které už mělo evidentní projevy nežádoucích účinků z očkování, proto nemělo být dále očkované a jen z důvodu pochybení lékaře a jeho nevědomosti došlo po dalších dávkách k trvalému poškození.

Rodiče nemohou změnit vzdělávací systém lékařů, který je navíc často ovlivňován sponzoringem farmaceutických firem, ale měli by si dobře zvolit lékaře, ke kterému mají důvěru. Ovšem i tak nemusí zcela nekriticky a bezhlavě na lékaře spoléhat, ale sami mohou zodpovědně posuzovat zájem svého dítěte tak, aby nepoškodili jeho zdraví. V případě, že dojde k problémům po očkování, mohou si rodiče sami shánět informace o dalším postupu a pročíst si příbalový leták a případně další navrhované očkování odložit, upravit nebo odmítnout.

V případě poškození dítěte po očkování mohou rodiče požadovat finanční kompenzaci. K tomu je ovšem nutná pomoc advokáta zkušeného v medicínském právu, protože je potřeba napadnout jako **protiústavní** současný stav, kdy stát nepřebírá za nežádoucí účinky „povinného“ očkování žádnou odpovědnost.

Proč jsou rodiče stále považováni za „hloupé“, nesvéprávné při rozhodování za své dítě a nebere se zřetel na to, když rodiče hlásí nějaké nežádoucí účinky. Nikdo jiný dítě nezná lépe, než rodič, který je s dítětem 24 hodin denně a nejlépe vidí, kdy v jeho chování nastal

zásadní zvrát. V konečném důsledku přeci nese zodpovědnost za poškození dítěte rodič, ne lékař, který očkoval i přes upozornění rodiče.

Je třeba opět zdůraznit, že o očkování dítěte nerozhoduje lékař, ale rodič. Pokud rodič s očkováním nesouhlasí, nebo jej chce odložit či chce jinou než standardní vakcínu, lékař nemá žádný způsob jak si očkování vynucovat. Očkování je preventivní péče na zdravém jedinci a nejde tedy o bezprostřední ohrožení zdraví, kdy je možné poskytnout péči i bez souhlasu rodičů.

Proto často lékaři k prosazení svého názoru využívají nejrůznější **manipulace**. Informování, zdravě sebevědomí a asertivní rodiče ze sebe nemusí nechat dělat hloupé a nesvéprávné. Naopak mohou lékaři úplně v klidu a bez emocí vysvětlit, že si od něj rádi vyslechnou jeho pohled na věc, ale konečné rozhodnutí zohledňující nejen medicínské hledisko, ale i širší zájem dítěte bude na nich, neboť oni mají rodičovskou zodpovědnost za zdraví dítěte.

Jak by měl podle vás rodič reagovat, když pediatr nebere zřetel na nahlášené nežádoucí účinky a nutí rodiče do dalšího očkování, i když je vysoké riziko, že vakcína může dítě vážně poškodit? Jak řešit sporné situace mezi rodiči a lékařem?

Rodiče mohou nežádoucí účinky oznámit sami (viz výše). Lékař nemá rodiče právo k ničemu „nutit“, může pouze informovat a nabízet určitou zdravotní péči. Pokud s ní rodiče nesouhlasí, může je lékař požádat o podepsání nesouhlasu formou negativního reversu. Rodiče mohou také lékaři předat svoje vyjádření s důvody, proč nechtějí očkovat. Tímto způsobem se lékař zbaví právní odpovědnosti za neprovedení očkování a zároveň je to férový a nekonfliktní způsob řešení situace.

Pokud ovšem lékař jedná neeticky či dokonce protiprávně (manipulace, nátlak, vyhrožování vyloučením dítěte z péče, nevhodné a urážlivé jednání, poskytování nepravdivých informací apod.), není

důvod, proč by rodiče neměli věc řešit **stížností** k České lékařské komoře nebo ještě lépe k odboru zdravotnictví příslušného krajského úřadu. Velmi efektivní je také **podělit se o zkušenost** s lékařem (ať již dobrou či špatnou) např. na webu www.znamylekar.cz a dát tak informaci o přístupu lékaře i jiným rodičům.

Kdo rozhoduje o tom, které vakcíny se budou u nás očkovat, které budou ze zákona povinné a na základě jakých studií a statistik se o tomto rozhodne, když jen statistiky nežádoucích účinků jsou naprosto irelevantní?

O koncepci očkování netransparentně rozhoduje jednostranně zaměřená skupinka proočkovacích lidí na ministerstvu zdravotnictví a do rozhodování jsou zapojeni i lidé napojení na farmaceutický průmysl. O této situaci jsme v minulém roce v Lize lidských práv vydali analýzu Vliv farmaceutických společností, očkování a reklama. Oficiálně ministerstvo sice tvrdí, že rozhodování je založeno na odborných poznatcích a na doporučeních Světové zdravotnické organizace, ovšem skutečnost je jiná. Ministerstvo neváhá dokonce podporovat propagandu očkování proti planým neštovicím.

Není odborně a veřejně nijak zdůvodněno, proč je očkování proti určité nemoci zařazeno v očkovacím kalendáři a proč jsou zvolena určitá schémata očkování a vakcíny. Nejsou prováděny žádné studie k posouzení poměru mezi přínosy a riziky očkování, míry epidemiologického rizika apod. Dokonce v případě hepatitidy typu B bylo rozhodnuto o plošném očkování i přes negativní závěr české odborné studie, kterou si ministerstvo nechalo zpracovat (více je o tom v uvedené analýze Ligy lidských práv).

Především **neexistují objektivní studie porovnávající zdravotní stav očkovaných a neočkovaných dětí**, které by byly nejvíce vypovídající, zvláště s ohledem na výskyt závažných onemocnění, jejichž příčiny jsou do velké míry neznámé. Očkování mělo v historii svůj význam, i když patrně je značně přeceňovaný, neboť na snížení výskytu určitých onemocnění se podílely i další

vlivy, jako je zlepšení hygieny, lékařské péče a životních podmínek. V současné době neexistují důkazy o převaze výhod očkování nad jeho riziky.

Kdy se stát, který mě nutí očkovat mé dítě, postaví k odpovědnosti za nežádoucí účinky? Bude stát osobně (nebo kdo?) řešit případné problémy mého dítěte po očkování? Nezbyde toto pouze a jenom na mně jako rodiči? Fungují v ČR fondy na odškodňování obětí očkování? Nebo v ČR vlastně nejsou ani třeba, protože se poškození dítěte odmítá připisovat předchozímu očkování?

Náš stát se na rozdíl od řady západních zemí, ve kterých ani očkování není chápáno jako „povinné“, nepřihlásil k odpovědnosti za nežádoucí účinky vakcín a vážná poškození zdraví dětí. Tento stav lze změnit dvěma způsoby – buď zákonodárci zavedou zákonem odškodňovací fondy, nebo se rodiče musí domáhat finančního odškodnění soudně.

Je skutečností, že v případě, že je dítě poškozeno po očkování, veškerá **odpovědnost leží na rodičích**. Stát pouze poskytne základní zdravotní péči, která je ovšem v řadě případů nedostatečná, a specializovanou a intenzivní rehabilitační péči si rodina musí hradit sama. Kromě toho je v mnoha případech zpochybňováno, že negativní následky nějak souvisí očkováním, přestože je dána jasná časová souvislost a jiná příčina náhlých zdravotních problémů není nalezena.

Kdo je zodpovědný za výsledky očkování? Pediatr, nebo rodič?

Je otázkou, máte na mysli „výsledky očkování“. Pediatr je odpovědný za to, že rodičům očkování včas nabídl. Teoreticky by také mohl být odpovědný i za nežádoucí účinky vakcíny, ale nevím o žádném případě v praxi, kdy by byl lékař shledán odpovědným. Rodič má naopak tzv. rodičovskou zodpovědnost, tedy právo i povinnost jednat v zájmu dítěte a chránit jeho zdraví, což může být interpretováno různým způsobem.

Prosím o právní radu, jak získat od dětské lékařky potvrzení zdravotního stavu pro desetileté dítě na dětský tábor. V současné době se má dítě dostavit na povinné očkování, které jako matka zvažuji odmítnout, i když doposud všechna povinná očkování proběhla.

Zeptejte se nejprve organizátorů tábora, zda dítě vezmou, i když nebude mít v potvrzení o kompletním očkování, avšak bude mít potvrzení, že je zdravé. Organizátoři většinou na očkování příliš nelpí, protože hygienické stanice to striktně nekontrolují a nevyžadují. Lékař musí na žádost rodiče vydat lékařskou zprávu o zdravotním stavu, takže přestože je dítě neočkované, musí podle pravdy do zprávy napsat, že je dítě zdravé. A to vám často bude stačit. Další možnost je požádat organizátory tábora o **výjimku** (viz níže) a přijetí dítěte, které není očkováno z důvodu vašeho přesvědčení a svědomí.

Můj syn měl po 2. dávce Prevenaru horečky okolo 40 °C, třes rukou a hlavy, neklid, pláč bez důvodu, často neutišitelný. Neurolog doporučil očkovat a podat Lexaurin. Podzim a zima je malý téměř v kuse nemocný, nechodí do kolektivu. Teď mě tlačí do MMR, vyhrožuje sociálkou a nevpuštěním do školky. Nechci očkovat, kam se obrátit?

Očkování můžete odmítnout nebo odložit např. do věku těsně před přijetím do školky. Odkládat můžete očkování proti tzv. dětským nemocem (MMR) podle libosti, a to dokonce v souladu s očkovací vyhláškou. Ta totiž nestanoví žádnou lhůtu, do kdy je nutné očkování provést. Ovšem školky vyžadují, aby bylo provedeno ještě před přijetím dítěte.

Za nátlak a výhrůžky sociálkou můžete podat na lékaře stížnost k České lékařské komoře a k odboru zdravotnictví krajského úřadu. Lékař může přivolat na rodiče tzv. „sociálku“ v případě zanedbávání, ale ve vašem případě po špatné zkušenosti po očkování zjevně o žádné zanedbávání nejde, právě naopak.

Pokud by vás přesto kontaktovaly sociální pracovnice, stačí jim vysvětlit, proč očkování odmítáte. Ony nemají žádné pravomoci, jak vás k očkování přimět. Totéž platí v případě hygienické stanice. V minulosti (před 10 lety) sice úředníci běžně vyhrožovali rodičům například odebráním dítěte, ale veřejných ochránce práv takový postup posoudil jako nepřijatelný a v současné době nejsou známy podobné případy.

Kde je moje právo se rozhodnout neočkovat, když mi dítě nevezmou do školky, pokud tak učiním? Co byste mi poradili, když očkovat nechci, ale zároveň malého nechci odříznout od školky, táborů atd.?

Zamezování přístupu do školky nemá racionální ani odborný podklad. Například v Rakousku a Německu se nic takového nevyžaduje a i u nás není vyžadováno očkování pro přístup na základní školu. U nás se očkování vyžaduje jen u dětí při přijetí do mateřské školy, ale již ne u personálu. Jde tedy jen o způsob trestání rodičů a o nelegitimní diskriminaci.

Ovšem i při chybějícím očkování můžete požádat o **výjimku** z důvodu vašeho přesvědčení a svědomí a z důvodu ochrany zdraví vašeho dítěte. Více podrobností je uvedeno v těchto odpovědích ([1](#), [2](#)) na webu Férové nemocnice. Někteří neočkující rodiče též založili vlastní kluby pro předškolní děti. Další možností je očkování alespoň odložit do věku těsně před přijetím do školky.

Řada rodičů problém řeší dost svérázným způsobem tak, že se domluví s pediatrem, který provedení očkování zapíše do zdravotní karty a potvrdí i přihlášku do školky, přestože ve skutečnosti dítě očkováno není. Tato praxe jen dokládá, že systém „povinného“ očkování je jen Potěmkinovou vesnicí a že takto se zkrsluje skutečná proočkovanosť dětské populace.

Zuzana Candigliota odpovídala pro server Vitalia.cz na dotazy účastníků akce Očkování pro a proti konané v Břeclavi. Další její komentáře a odpovědi prof. Prymuly a dr. Elekové najdete ve

speciálu **OČKOVÁNÍ PRO A PROTI.**

Speciál: OČKOVÁNÍ PRO A PROTI

Další informace najdete například na webu Ligy lidských práv. Liga také připravuje pro zastánce svobody v očkování, tak, jak je běžná v západní Evropě, **právní manuál o očkování** (<http://www.lidiligy.cz/pravni-manual-pro-rodice-o-ockovani>). Rodičům tak bude volně k dispozici ucelená a přehledná publikace včetně vzorů podání a argumentace.

Vstoupit do diskuse (105 názorů)

Zasílat nově přidané názory e-mailem

Autor článku

Lenka Krbcová

Redaktorka, editorka, dlouholetá šéfredaktorka serveru Vitalia.cz (do června 2022)

Já se lidem, kteří očkování odmítají moc nedivím. Firma vyrobí látku (například pro děložní čípek, klíšřata) a pak spustí vydírací reklamní kampaň, že je vaše dítě v ohrožení a prakticky mrtvé, pokud ho nenaočkujete. Nikdo už ale nezmíní (včetně lékařů), že ty vakcíny nejsou všespásné a můžou velmi snadno způsobit ochrnutí, poškodit imunitu či v nejhorším případě smrt. Kdyby výrobci léků jednali více na rovinu, vysvětlili lidem klady i zápory, nepodpláceli lékaře a státní aparát, tak by proti...

Jakub